

072

17e jaargang, oktober 2023. PlusPunt is een uitgave van KansPlus

Complexe zorg

VN-verdrag Handicap

SamenSterkdag 2023

Ambassadeur KansPlus

Zorgovereenkomst

"GEEF ONS EEN GEVOEL VAN WAARDIGHEID" 03

MINISTER HELDER ONTVANGT MANIFEST
VOOR BETERE ZORG 05

DE OMA VAN FÉ 06

ZEG'S
AGNES EN HET VN-VERDRAG HANDICAP 07

ZEG'S
AANGEPAST GAMEN 08

ZEG'S
SAMENSTERKDAG 2023 MELD JE NU AAN! 09

ZEG'S
INCLUSIEVE STEM BUREAUS 10

EERSTE AMBASSADEUR KANSPLUS 11

NIEUWE SPELLEN EN ANDERE UITGAVEN 12

SCHRIFTELIJKE ZORGOVEREENKOMST NIET
MEER VERPLICHT 13

COLUMN VERTROUWENSPERSOON 14

ACHTER DE SCHERMEN 15

Verandering

Tekst en foto: Paul Grimmelikhuijzen

Op het moment dat ik deze regels schrijf, wordt er voorzichtig uitgekeken naar een 'herstart' van de zomer. De afgelopen weken waren nat en herfstachtig. Goed voor de natuur maar voor sommige vakantiegangers in het midden van Europa, een zomer met een dramatisch verloop.

Wij spelen alweer in de tweede helft van het nu al bijzondere jaar 2023. Voor mij wordt het jaar 2023 tot nu toe getypeerd door het woord 'verandering', of beter gezegd door het bewustzijn over verandering.

De gevolgen van klimaatverandering raken meer en meer het dagelijks leven van velen over de wereld, de oorlog niet ver van ons verandert het wereldbeeld en de opvattingen over de opvang van asielzoekers worden geleidelijk minder gastvrij.

En wat te denken van de wisseling van de wacht in de Haagse kringen? Voor KansPlus niet zonder belang. Er hangen zorgelijke wolken boven de (mantel)zorg, de evaluatie van de Wet zorg en dwang staat op de rol en

er staat een nieuw subsidiekader op stapel. Alle reden om in het belang van onze naasten met een beperking 'bij de les te blijven'.

Wat heeft 2023 ons zoal aan positieve ontwikkelingen gebracht? De versterking van de samenwerking met onze collega's in de belangenbehartiging zet zich voort. Dit heeft onder andere geleid tot het gemeenschappelijk uitbrengen van het Manifest 'Bescherm het recht op goede zorg'. Hierin vraagt onder andere KansPlus de aandacht voor het feit dat goede en blijvende zorg voor mensen die levenslang zorg nodig hebben en daar zelf moeilijk voor op kunnen komen, meer en meer onder druk komt te staan.

En laten wij de ledenvergadering van eind juni niet vergeten: naast de aandacht voor de gebruikelijke onderwerpen zoals de terugblik op 2022 en de voortgang op het jaarplan 2023 heeft Petra van Zaanen op een pakkende wijze haar ervaring als cliëntvertrouwenspersoon zorg en dwang gedeeld.

De ledenvergadering heeft ook aandacht besteed aan het perspectief van KansPlus op de middellange termijn. De ledenvergadering van november 2023 zal op dit punt waarschijnlijk een aantal belangrijke beslissingen nemen.

Verandering lijkt mij een essentieel startpunt voor het bereiken van verbetering. Graag wens ik ons allen een goede en gezonde voortzetting van het 'veranderingsjaar 2023'.

Over complexe zorg

“Geef ons een gevoel van waardigheid”

Tekst: Buro Opaal, foto: Jacqueline en Michael

Mensen met een zware zorgvraag als ernstige meervoudige beperking (EMB) of (ernstige) verstandelijke beperking (met autisme), worden steeds ouder. Er is een oplopend tekort aan zorgpersoneel en er worden meer ZZP-ers ingezet. Dit, en gebeurtenissen als de energiecrisis, zorgen voor stijgende zorgkosten. Het zorgbudget vanuit de overheid is te klein, waardoor zorgaanbieders steeds minder de juiste zorg kunnen leveren. De wachtlijsten voor logeer-, dagopvang en woonzorgplekken groeien. Steeds meer ouders moeten ervoor kiezen om de zorg voor hun kind blijvend thuis te regelen. Ouders vinden het moeilijk om een zorgprofiel VG7 aan te vragen. Dit omdat zij bang zijn dat hun kind dan geweigerd wordt voor een woonplek. Jacqueline (58) zorgt fulltime voor haar zoon Michael (24). “Het lukt mij met veel inzet om thuis voor Michael te zorgen. Het is iedere dag een kunst om alle ballen hoog te houden. Ik maak mij vaak zorgen om de toekomst.”

Michael heeft een ernstige verstandelijke beperking en autisme. Hij kan niet praten, maakt non-verbaal contact en heeft 24 uur per dag begeleiding en verzorging nodig. Hij beweegt zich vertrouwd door het huis. Soms wat onrustig, dan weer blije geluiden makend. Jacqueline weet precies wat bepaalde bewegingen en geluiden betekenen. Zij houdt hem voortdurend goed in de gaten.

Jacqueline is de centrale figuur in de zorg voor Michael. Zij kan daardoor niet een ‘gewone’ baan aannemen. In de jaren met Michael zijn veel zorgverleners gekomen en

gegaan. De kosten voor de zorg worden betaald vanuit een persoonsgebonden budget (PGB). “De zorg voor Michael is veel en zwaar. Maar we doen het. We hebben een poule van mensen waar we een beroep op kunnen doen. Dit zijn over het algemeen ZZP-ers en betaalde mantelzorgers. Met hen bouwt Michael een band op. Dat kan omdat ze vaak langere tijd blijven als het klikt.”

Discipline

“Om het vol te houden heb je discipline nodig. Ik doe dat door iedere dag 3 kwartier te sporten en door regelmatig in de boeken te duiken en te leren over Michael en alles wat daarbij hoort. Ook zorgen we er als gezin voor dat we dingen zonder Michael doen. Bijvoorbeeld samen een wandeltocht maken of een paar dagen weg. Dat heb ik nodig om het vol te kunnen houden.”

Signaalgedrag

Jacqueline en Michael hebben hun eigen structuur overdag. Zij doen van alles samen, trekken erop uit en wandelen veel. Jacqueline vertelt dat zij, naast dat het ongelooflijk veel werk is en inzet vraagt, ook veel plezier heeft om met Michael dingen te doen. Het is daarbij belangrijk om goed te kijken naar iemand als Michael. Door te ervaren hoe zijn reacties zijn, leer je ook wat hij aangeeft, je leert de signalen herkennen. Hiermee kan je ‘probleemgedrag’ ook voorkomen. “Ik heb het liever over signaalgedrag. Begin dit jaar had Michael oorontsteking. Dat werd steeds erger. Als je Michael niet kent, is het lastig om dat te ontdekken. Want Michael zegt niet ‘ik heb pijn’, hij slaat met twee handen

tegen zijn hoofd. Dat is een signaal. En het is de kunst om dat goed te interpreteren. Wij moesten de artsen overtuigen dat het oorontsteking was, zij zagen het niet meteen."

Plannen van de overheid

Er start een ontwikkelprogramma dat zorgorganisaties ondersteunt om de zorg voor mensen met een zware zorgvraag te verbeteren.

Dat is fijn, vindt Jacqueline. "Maar ik maak mij wel zorgen om de toekomst. Er zal een moment komen dat het thuis niet meer kan. Dan moet Michael ergens anders gaan wonen. Maar kan dat nog wel, met die wachtlijsten?"

Geen verplichting

Jacqueline geeft aan dat ze het een bedenkelijk plan vindt om zorgbehoefte mensen als oplossing voor de stijgende kosten in de zorg, verplicht langer thuis te laten wonen. "Mij lukt dat tot nu toe en ik heb de bereidheid om dat lang te willen volhouden. Maar er zijn ook mensen die dat niet kunnen om financiële, fysieke, mentale, economische of andere redenen. Ik denk dat je niemand moet verplichten om zorg thuis te leveren. Zorg voor een vangnet als een kind wel thuis blijft wonen: regel met het PGB een passend uur-bedrag voor de betaalde mantelzorg en zorg ervoor dat zij een beroep kunnen doen op sociale zekerheden als WW en de ziektewet. Zorg dat ze een pensioen kunnen opbouwen."

Over inclusie

Inclusie als oplossing? "We hebben een individualistische samenleving gecreëerd. Mensen moeten vaak samen werken om hun gezin te onderhouden. Buren komen niet zomaar eventjes helpen. Zeker niet als het om een forse zorgvraag gaat. Dan moet die samenleving er anders uit gaan zien. Als je kinderen met een zware zorgvraag langer thuis wil laten verzorgen, maak dit dan ook mogelijk. Geef mensen een gevoel van waardigheid."

PGB op maat?

Er wordt gewerkt aan PGB 'op maat'. "Dan word je gevraagd hoeveel geld je denkt nodig te hebben voor de zorg van je kind thuis. Dat weet je natuurlijk niet gelijk, dat moet je ondervinden. Waarom deze horde inbouwen?"

Thuis zorgen voor je kind is goedkoper dan in een instelling. "Koester de ouders die dit doen. Daardoor verhoog je de bereidheid en verminder je de 'verplichting!'"

Kennis delen

Jacqueline zegt dat ze het fijn vindt dat ze mee mocht denken in een groepje voor het ontwikkelprogramma van VWS. Ze geeft aan het belangrijk te vinden om kennis van

ouders te delen, zodat het thuis als wel in instellingen kan worden ingezet. "Het is zo belangrijk dat zorgverleners leren hoe je moeilijk verstaanbaar gedrag kan lezen.

Ouders kunnen hier een belangrijke rol in vervullen. Hierdoor kan 'probleemgedrag' voorkomen of verminderd worden." Jacqueline hoopt dat ouders een plek vinden voor hun kind, juist ook als ze zo lang als mogelijk thuis voor hen gezorgd hebben.

Sociale media

Jacqueline deelt haar verhaal met anderen. Om zo andere mensen bewust te maken van hoe zij de zorg voor en met Michael beleeft. Dat doet Jacqueline nu via:

- Facebook: www.facebook.com/autiinfo/
- Website: www.auwtisme.nl
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/jacqueline-velthuisen-588628219/>

KPMG heeft onderzoek gedaan naar problemen rond mensen met een verstandelijke beperking en ernstig probleem- gedrag, die hiervoor zijn aangewezen op het Wlz-zorgprofiel 'VG (besloten) wonen met zeer intensieve begeleiding, verzorging en gedragsregulering', kortweg 'VG7'. Zij hebben de verhalen van naasten meegenomen. KansPlus heeft hieraan meegewerkt.

Uit het onderzoek van KPMG blijkt dat de individuele verschillen tussen de mensen in zorgprofiel VG7 groot zijn, waardoor zorg op maat nodig blijft. Er is geen indeling te maken in 'complexiteit'. Mede omdat er meerdere contextfactoren zijn.

De 'contextfactoren' bepalen de mate van beperking en kwaliteit van leven van iemand. Daarom zouden contextfactoren moeten verbeteren.

Dit zijn contextfactoren:

- de deskundigheid van handelen van de zorginstelling
- een stabiel team rond de cliënt
- en werken volgens een gezamenlijk vastgestelde methodiek.

Er komt een ontwikkelprogramma complexe zorg (eerste kwartaal 2024 tot eind 2026).

Het ontwikkelprogramma gaat zorgorganisaties ondersteunen bij het verbeteren van: goed werkgeverschap, methodieken, het vinden en uitwisselen van goede voorbeelden.

Minister Helder ontvangt manifest voor betere zorg

Tekst en foto: KansPlus

Minister Conny Helder voor Langdurige zorg en sport kreeg op 29 juni 2023 het manifest 'Bescherm het recht op goede zorg' aangeboden namens ouders en andere verwanten van mensen met een verstandelijke beperking. Hierin pleiten zij voor een betere zorg voor hun naasten. Het manifest is geschreven door zes belangenorganisaties die de handen ineen hebben geslagen.

Mensen met een verstandelijke beperking hebben zorg nodig bij alles wat zij doen, hun hele leven lang. Zij kunnen niet altijd zelf hun zorg regelen of zeggen wat zij willen, dat doen dan hun verwanten: ouders, broers en zussen. Belangenorganisaties zien hoe die zorg steeds meer onder druk komt te staan.

"We zien bijna dagelijks de schrijnende situaties waarbij de zorg tekortschiet", vertelt Dickie van de Kaa, directeur van KansPlus, die het manifest namens de zes organisaties overhandigde. "Het leveren van complexe zorg aan mensen met een hoger zorgprofiel is niet meer kostendekkend voor zorgaanbieders. Met het gevaar dat ze stoppen met het leveren van intensieve zorg of het aannemen van nieuwe cliënten waardoor de wachtlijsten groeien, met alle gevolgen van dien."

Minister Helder nam het manifest dankbaar in ontvangst. "Wat mij raakt is dat jullie het woord 'bekommert' gebruiken. Want dat is wat ik doe, mij bekommeren om de zorg. Ik deel jullie zorgen om de problemen die er op dit moment zijn, en dat zijn er nogal wat."

Manifest

In PlusPunt nummer 71 hebben we het manifest besproken.

Het is ook te downloaden op de website van KansPlus: <https://www.kansplus.nl/2023/06/29/noodkreet-ouders-bescherm-het-recht-op-goede-zorg/>

Het manifest wordt namens ouders en verwanten van mensen met een verstandelijke beperking aangeboden door: KansPlus, EMB Nederland, Sien, Dit Koningskind, 2CU en Helpende Handen. Bekijk hun websites voor meer informatie.

Fé first

Tekst en foto: Marike Kuperus

Wij waren lekker een week 'Grandma' en 'Grandpa' bij Fé en haar broertjes in hun plattelandshuis in Ierland. Het weer was Iers: beetje zon, beetje regen, maar in ieder geval geen hittestress. Op het grote veld wordt hard gewerkt aan afwatering naar een vijver. Allemaal ter voorbereiding op een kas en een boomgaard. Zowel de machines als de nieuwe vijver zijn favoriet bij alle kindjes. Leuk om steentjes te gooien in het water of om gewoon te kijken naar de graafmachines.

Samen de wereld in

Fé is het liefst de hele dag buiten, houdt iedereen die op het land komt werken gezelschap, bemoeit zich graag tegen alles aan en is eigenlijk overal voor in. Het allerliefste doet Fé dingen zelf. "Fé turn" is dan de mededeling, of "Fé first" want ze loopt het liefst voorop. Fé haar broertjes vinden dat prima. Alle drie zijn in afwachting van hun eigen diagnose, zeer waarschijnlijk op het autisme spectrum, en zo'n zus die de wereld alvast verkent en toegankelijk maakt - maar niet te snel en te hard - dat past wel. Op hun beurt zorgen de jongens dat

Fé mee leert lezen, ook in het Spaans tot 10 kan tellen en alle verschillende vogels in de tuin kan benoemen - in hun ogen onmisbare skills.

Avontuurlijk Ierland

Er zijn een hoop heerlijke avonturen voor een meisje van 7 met Down op het ontspannen Ierse platteland. De uitdaging van datzelfde rustige Ierse platteland is om genoeg hulp en support te vinden voor Fé en het gezin als geheel. Een spraaktherapeut, family support, een fysiotherapeut - ze mogen allemaal komen, maar er is even niemand die het stukje Ierland waar Fé en haar broertjes wonen, dekt. Dat geeft best wat zorgen en vooral extra werk voor de ouders van Fé. Wanneer ben je 'te laat' met een therapie bij een lange wachtlijst? Hoeveel kun je als ouders zelf aan ze leren? Wanneer stap je over op dure privé therapie? Wanneer is eigenlijk het allemaal te veel en moeten er keuzes gemaakt worden?

Fé feest

Fé zelf heeft van dat soort zorgen gelukkig helemaal geen last. Die neemt de wereld zoals die komt en is bovenal erg onder de indruk van alles dat ze zelf kan, zelf haren knippen bijvoorbeeld. Toen Mama heel even vergeten was de schaar op te bergen voordat ze naar een gestruikeld broertje rende. Dan wordt haar kortere kapsel met veel trots aan iedereen gepresenteerd. Zelf aankleden, zelf komkommers snijden, zelf een sticky plaster plakken op haar eigen oog, zelf de ontbijtspullen pakken én weer opbergen, zelf een paraplu grijpen, opendoen en in de Ierse zomerregen spelen. Het leven is een feest voor Fé en Fé verwacht dat iedereen het meeviert, 'but Fé first'.

Fé is 7 jaar geleden geboren in Ierland. Haar ouders zijn Nederlands, haar oma ook. Fé heeft het syndroom van Down. Ze heeft drie broertjes; een tweeling van bijna 6 jaar en een broertje van 3. Ze wonen op het Ierse platteland ver weg van de stad midden in het groen/grijs van de Ierse natuur.

Agnes en het VN-verdrag Handicap

Tekst: Buro Opaal, foto: Angela Jütte

Het project 'Niets Over Ons Zonder Ons' (NOOZO), is een project van Leder(in). Mogelijk gemaakt door het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS). Agnes Dircken werkt als ervaringsdeskundige met een licht verstandelijke beperking bij NOOZO.

"Het VN-verdrag Handicap moet meer bekend worden. Vooral ook bij mensen met een beperking zelf."

Agnes werkt vanuit de LFB 16 uur bij Leder(in) aan het project Niets Over Ons Zonder Ons.

De LFB is de belangenorganisatie dóór en vóór mensen met een verstandelijke beperking. Agnes: "Ik ben projectmedewerker. Ik werk samen met een coach vanuit de LFB. Daar heb ik regelmatig overleg mee om dingen voor te bereiden."

Gaat over ons

Agnes zag de vacature voor projectmedewerker bij NOOZO. "Ik wilde graag een betaalde baan. Het VN-verdrag Handicap sprak mij aan. Daar hebben we bij de LFB ook al veel mee gedaan. Ik vind het leuk om mijn stem te laten horen. Het VN-verdrag Handicap gaat over ons. Je kunt niet zonder ons dingen regelen als het over ons gaat. En het geeft mij energie om op deze manier van mij te laten horen."

Agnes: "Ik geef workshops over bijvoorbeeld 'eigen regie'. Ik kijk mee met taalgebruik en toegankelijkheid bij bijvoorbeeld het congres over digitale toegankelijkheid. Maar ook bij de nieuwe website van NOOZO. Ik denk mee over hoe we meer bekendheid kunnen geven aan het VN-verdrag Handicap."

Geen obstakels

Het project NOOZO geeft advies, trainingen en presentaties over het VN-verdrag Handicap. Dat doen zij aan de overheid, scholen en maatschappelijke organisaties. Agnes: "We willen een samenleving waarin iedereen meedoet. En ervaringsdeskundigen werken daar natuurlijk aan mee." "Voor mij persoonlijk betekent het VN-verdrag Handicap dat ik geen obstakels tegenkom. Ik raak zelf snel overprikkeld en voel snel druk. Ik heb duidelijkheid en overzicht nodig. En begrip en geduld van andere mensen. Zo heeft iedereen iets extra's nodig om mee te kunnen doen. Dat is voor iedereen weer anders. Veel mensen weten

dat niet. Een stilte-coupé in de trein is voor mij heel fijn. Maar daar wordt tegenwoordig zoveel geluid gemaakt. Mensen weten niet wat het voor mij betekent om in zo'n coupé te zitten. En dat moeten we meer duidelijk maken."

Niemand wil zich gehandicapt voelen

Het gaat bij het VN-verdrag Handicap om een samenleving waarin mensen zich niet gehandicapt voelen.

Agnes: "En daar moeten we met z'n allen aan werken. De politiek maakt hier afspraken over. Nederland heeft het 'Facultatief Protocol' getekend. Dat betekent dat je als individu of belangengroep bij het VN-comité aan kan geven dat de overheid in jouw land zich niet aan de afspraken in het VN-verdrag houdt."

"Gemeenten moeten zich meer aan de afspraken houden. Zij maken hiervoor inclusie-agenda's. Het is belangrijk dat zij mensen met een (verstandelijke) beperking betrekken als zij zo'n agenda maken. Niets over ons zonder ons!"

Oproep voor cliëntenraden

Agnes weet inmiddels wat er in het VN-verdrag Handicap staat. "Maar ik vraag me af hoe bekend het VN-verdrag Handicap is bij andere mensen met een beperking. En dan vooral bij mensen die bij zorgorganisaties wonen en werken.

- Hoe komen zij aan informatie over het VN-verdrag?
- Is die informatie begrijpelijk?
- Hoe weten zij wat het betekent en wat zij er mee kunnen doen?
- Wordt er over gesproken in de cliëntenraad?

Agnes zou graag reacties willen van mensen die bij zorgorganisaties wonen of werken.

Vertel je verhaal als het over het VN-verdrag gaat.

Stuur het op naar Agnes, mailadres:

a.dircken@iederin.nl

Aangepast gamen

Tekst en foto: Buro Opaal

Gamen is leuk.

Gamen doe je met bijvoorbeeld een Playstation, Xbox of pc.

Je speelt games samen met iemand anders of alleen.

Maar als je een beperking hebt kan gamen lastig zijn.

Misschien kun je een controller niet vasthouden.

En vind je games te ingewikkeld.

Of geven de games je te veel prikkels.

Maar je kunt misschien wel aangepast gamen.

Aangepast gamen is eigenlijk gewoon gamen.

De besturing van de spellen is aangepast. En ook de spellen zijn aangepast. Zo kan iedereen gamen.

Aangepaste besturing

Er zijn veel apparaten die helpen om te kunnen gamen met een beperking. En er komen steeds nieuwe apparaten bij. De spelcomputer Xbox heeft een speciale 'Xbox Adaptive Controller'. Op deze controller kunnen apparaten worden gekoppeld. Zodat het voor iedereen mogelijk is om te gamen. Ook als je alleen je hoofd kunt bewegen. Of alleen een vinger kunt gebruiken.

Aangepaste instellingen

Er zijn steeds meer spellen voor mensen met een beperking toegankelijk.

Zodat de spellen voor iedereen te spelen zijn.

Beroemde spellen zoals bijvoorbeeld Minecraft en Fifa.

Maar ook nieuwe games zijn vaak toegankelijk.

Bij de toegankelijke spellen kun je heel veel instellingen aanpassen. Je kunt bijvoorbeeld in 'slow motion' spelen. Dan bewegen de beelden langzamer. Je kunt de achtergrond en het lettertype instellen. Of geluiden en teksten laten voorlezen. En je kunt de knoppen instellen zodat jij ze kunt gebruiken. Maar er kan nog veel meer.

Waarom is aangepast gamen goed?

Aangepast gamen kan je leven een stuk leuker maken.

Je kunt samen spelen. Met je broer, zus of begeleider bijvoorbeeld. Online speel je met nog meer mensen samen. Je voelt je minder alleen.

In een game kun je veel dingen zelf.

Je kunt zelf bepalen wat je doet. En hoe je dat doet.

Dat geeft een gevoel van vrijheid.

Met gamen kun je spieren trainen. Soms heb je een puffer om de game te besturen. Je blaast dan in een pijpje om iets te laten gebeuren. Zo train je je mond en je ademhaling op een leuke manier. Daar word je sterker van.

Een game leert je om ergens aan te wennen.

Aan een bepaalde beweging. Of aan een masker.

Bekijk het verhaal van [Ijja](#) maar eens. Zij heeft een masker nodig voor haar gezondheid. Maar ze was bang voor het masker. Door te gamen leerde ze het masker te gebruiken.

Meer informatie

Op de website van [NMA Gaming](#) staat hoe je kunt gamen met een beperking. Je vindt er filmpjes en heel veel ervaringsverhalen. De mensen van [NMA Gaming](#) helpen jou, je ouders en je begeleiders. Samen zoeken jullie naar de beste game set-up. Je kunt er ook spullen huren. Zo kun je uitproberen of het bij jou past.

In Arnhem kun je op vakantie bij het Bio Vakantieoord.

Dat is een vakantiepark voor kinderen met een beperking.

Je kunt daar aangepast gamen. Er is een speciale [gameroom](#) ingericht voor mensen met een beperking.

SamenSterkdag 2023 Meld je nu aan!

Tekst: Buro Opaal, foto: Angela Jütte

Op vrijdag 3 november 2023 is de SamenSterkdag. Op deze dag staan mensen met een beperking centraal. Samen met naasten, vertegenwoordigers en medewerkers van zorgaanbieders kun je meedoen aan een mooi en afwisselend programma. Samen leren en werken aan een goed leven voor iedereen. Want: 'Samen staan we sterker!'

Programma

Het programma bestaat uit deze hoofdthema's:

- Samen Sterk voor een mooie toekomst
- Samen Sterk door vrijheid en eigen regie
- Samen Sterk meedoen

Bij elk thema kun je interessante sessies volgen.

Dat zijn bijvoorbeeld workshops of lezingen over de verkiezingen, fijn wonen, LHBTIQ+, gezond ouder worden en kwaliteit van zorg.

Voor de cliëntenraad zijn er veel interessante sessies, zoals over samenwerken en personeelstekort.

Je kunt dit jaar ook een theatervoorstelling gaan zien in de theaterzaal: De Verwanten.

Programmaboekje en aanmelden

In het programmaboekje lees je alles over de SamenSterkdag.

Bijvoorbeeld welke sessies er zijn om uit te kiezen. Het programmaboekje is te bekijken op de website:

<https://samensterkdag.nl>

Je kunt je hier ook aanmelden voor deze dag.

Op deze website kun je ook terugkijken naar hoe de SamenSterkdag 2022 was.

En je kunt er leuke posters over de SamenSterkdag downloaden. Deze kun je ophangen in jouw buurt, zodat andere mensen de SamenSterkdag leren kennen. Bijvoorbeeld op een woonlocatie, dagbesteding of werkplek.

Waar is de SamenSterkdag?

De SamenSterkdag is dit jaar in de Nieuwe Buitensociëteit Zwolle.

Het adres is: Stationsplein 1, 8011 CW in Zwolle.

De SamenSterkdag is gratis. Het is wel nodig om je aan te melden.

De SamenSterkdag wordt georganiseerd door KansPlus, leder(in), LFB en het LSR.

Ieder jaar is de SamenSterkdag op een andere plek in Nederland.

Heb je vragen?

Kijk dan naar het onderdeel 'veelgestelde vragen' op de website. Of mail naar: info@samensterkdag.nl

Workshops van KansPlus

KansPlus verzorgt verschillende workshops op de SamenSterkdag.

Over onderwerpen waar we in PlusPunt vaker aandacht aan hebben besteed:

- Gezond Ouder worden
- het GoedLevenPlan
- Wat als ik het niet meer kan?
- Wet zorg en dwang
- Medezeggenschap en 'kanslijnen'

De laatste workshop gaat over op welke manier familie betrokken kan worden bij de ontwikkelingen in de zorg. Zorgaanbieders en zorgkantoren hebben afspraken gemaakt om de zorg betaalbaar te houden, ook in de toekomst. Die afspraken gaan over vijf thema's en worden 'kanslijnen' genoemd.

Theaterstuk 'De Verwanten'

Vier acteurs met een licht verstandelijke beperking nemen je mee in hun wereld.

Over hoe belangrijk het is om je verwant te voelen met anderen. Hoe je dan minder alleen bent.

Ga dit prachtige stuk zien op de SamenSterkdag!

Inclusieve stembureaus

Tekst en foto: Stichting Prokkel

Stichting Prokkel wil dat in elke Nederlandse gemeente een inclusief stembureau is. Ook bij de komende Tweede Kamerverkiezingen van 22 november 2023. Daarom wil Stichting Prokkel ervaringsdeskundigen inzetten bij stembureaus. Samen met mensen zonder verstandelijke beperking. Wil jij bijdragen aan een inclusieve samenleving? Meld je aan als deel van een Prokkelduo!

'Ik voel me gelijkwaardig'

Noortje en René waren afgelopen verkiezingen een Prokkelduo.

Noortje is ervaringsdeskundige en vertelt: "We hadden een goede samenwerking. René was niet te betuttelend, waardoor ik me gelijkwaardig voelde. Eerst werkten we samen voor de gezelligheid, maar later deden we elk eigen taken, want dat kon prima. Ik ben begonnen met kijken of de stembiljetten netjes in de bus gingen en heb ook de biljetten uitgedeeld. Daarna heb ik stempassen gecontroleerd."

Ook René vertelt dat het voor hem heel verrijkend was.

Inclusieve stembureaus 2023

Om Prokkelduo's voor te bereiden, organiseert stichting Prokkel een 'online les met Lieke'.

Ervaringsdeskundige Lieke vertelt wat er als vrijwilliger van je verwacht wordt op het stembureau. Een goede voorbereiding voor de (verplichte) e-learning van de gemeente.

Bij de laatste verkiezingen hebben meer dan 180 gemeenten meegedaan met Prokkelduo's. Zij waren hier erg positief over en doen ook dit jaar weer mee.

Meer informatie

Meer informatie over de inzet van Prokkelduo's, de toolkits en het deelnemen van gemeenten, vind je hier: <https://www.prokkel.nl/inclusieve-stembureaus/>.

Heb je vragen? Neem dan contact op met Marian Geling, landelijk projectleider Stichting Prokkel: marian@prokkel.nl of 06 2705 7594.

Ieder(in) roept de politiek op: 'Kies voor een toegankelijk Nederland'

In november 2023 zijn er weer Tweede Kamer verkiezingen voor een nieuw kabinet. Koepelorganisatie Ieder(in) roept de politieke partijen op om een toegankelijk verkiezingsprogramma te maken.

Mensen met een beperking of chronische ziekte kunnen nog steeds niet gelijkwaardig meedoen in de samenleving.

Ieder(in) vraagt met de oproep aan politieke partijen om te doen wat in het VN-verdrag Handicap staat. Maak beleid om Nederland toegankelijk te maken.

In de oproep staan drie onderwerpen uit het VN-verdrag Handicap:

1. Zorg ervoor dat iedereen voldoende geld en zekerheid heeft.
2. Verbeter de zorg en ondersteuning voor mensen met een levenslange en levensbrede beperking.
3. Gelijke behandeling en gelijke rechten.

Je kunt de eenvoudige versie van de oproep downloaden op de website van Ieder(in):

<https://iederin.nl/iederin-roept-politiek-op-kies-voor-een-toegankelijk-nederland/>

Eerste ambassadeur KansPlus

Tekst: Buro Opaal, foto: Annemie van den Heuvel

Annemie van den Heuvel uit Vught, zelf moeder van dochter met een verstandelijke beperking, doet al heel lang aan belangenbehartiging. Ook als secretaris van de KansPlus-ledengroep Bossche Ommelanden. Deze ledengroep is nu niet meer actief. Annemie wel. Ze is de eerste 'ambassadeur van KansPlus' in haar omgeving. Dit is geen officiële functie. Maar het is wel een mogelijkheid om aandacht te blijven vragen voor de behoeften, wensen én rechten van mensen met een verstandelijke beperking.

Wat houdt het ambassadeurschap KansPlus in?

Annemie: "Volgens mij ben ik de eerste ambassadeur. Dus ik moet nog bekijken wat het precies in gaat houden. Ik zie in deze rol het vertegenwoordigen van belangen van mensen met een verstandelijke beperking en dit op alle levensgebieden. Gevraagd en ongevraagd. Ik wil ambassadeur zijn voor gemeenten in mijn omgeving. Dat zijn de plaatsen die onder de ledengroep KansPlus Bossche Ommelanden vielen: Den Bosch, Rosmalen, Schijndel, Meijerijstad, Vught, Helvoirt. Ik ben daar al bekend als bestuurder van KansPlus, wat nu gewijzigd is in ambassadeur."

Hoe komt het dat jij de eerste ambassadeur bent?

Annemie: "Gedurende enige tijd waren geen bestuursleden te vinden voor de ledengroep Bossche Ommelanden. Alleen het penningmeesterschap en secretariaat werden ingevuld. Toen is het besluit genomen om vanaf januari 2023 te stoppen met de ledengroep. Mijn naam als vertegenwoordiger voor mensen met een verstandelijke beperking, is bekend in bovengenoemde gemeenten. Dus lijkt het mij logisch om nu als ambassadeur de ogen en oren te zijn. En daar waar mogelijk is op te komen voor de belangen van mensen met een verstandelijke beperking. Ik hoop dat gemeenten de organisaties én de ambassadeur vinden in hun zoektocht naar antwoorden op allerlei vraagstukken. En dat ik op deze manier kan blijven meedoen als het gaat om mensen met een verstandelijke beperking. Vanzelfsprekend zal ik zelf hierin ook actief een rol innemen."

Wat zijn jouw activiteiten als ambassadeur?

Annemie: "Voor de ledengroep Bossche Ommelanden was ik al als vrijwilliger betrokken bij onder andere het Gehandicapten Platform 's- Hertogenbosch. Voor vraagstukken rond mensen met een verstandelijke beperking. Zo nam ik deel aan verschillende werkgroepen en dat doe ik nu nog. Bijvoorbeeld de werkgroepen regiotaxi, protocol opname van mensen met een verstandelijke beperking in het Jeroen Bossch Ziekenhuis en Inclusie Brabant. Dit is een groep (ervarings) deskundigen die hun eigen ervaringen met inclusie in hun gemeenten met elkaar delen. Daar waar nodig is geven zij reactie op allerlei zaken. In Vught was en blijf ik vrijwilliger bij de Ontmoetingsavond. Dit wordt georganiseerd door een welzijnsorganisatie."

Waarom vind jij het ambassadeurschap belangrijk?

Annemie: "Ik kan zo de belangen blijven vertegenwoordigen op alle levensgebieden. Voor de mensen die dat vaak niet zelf of niet zonder hulp kunnen."

"Ik weet dat het ambassadeurschap KansPlus (nog?) geen echt beleid is. Maar het is wel iets moois om te doen. Juist als een ledengroep stopt en er misschien toch nog wel mensen zijn die iets zouden willen en kunnen."

Nieuwe spellen en andere uitgaven

Tekst: Buro Opaal

Goed Gesprek Gids

De Goed Gesprek Gids is gemaakt voor cliënten met een verstandelijke beperking met een Wlz-indicatie, zijn naasten, huisarts, arts VG, begeleider en zorgorganisatie. Kortom, voor iedereen die betrokken is in de zorgketen van iemand met een verstandelijke beperking. De gids helpt bij het voorbereiden van een bezoek van iemand met een verstandelijke beperking aan de (huis)arts. Met als doel een goed verloop voor alle betrokken partijen. De gids is gemaakt door VGN, Ieder(in), LHV, MVAVG, V&VN, BPSW, Platform VG Brabant en KansPlus. Download de gids op:

<https://www.kansplus.nl/wp-content/uploads/2023/04/GoedGesprekGids-25042023-DEF.pdf>

Alles op Tafel

Alles op tafel is een spel voor mensen met een lichamelijke, psychische of licht verstandelijke beperking en voor mensen die moeite hebben met (begrijpend) lezen (zoals mensen die laaggeletterd zijn of migranten). Ook is het spel voor mantelzorgers, leefstijlcoaches, praktijkondersteuners en zorgverleners. Door het spel ga je op een laagdrempelige en speelse wijze in gesprek over gezondheid. Je komt erachter wat jij belangrijk vindt voor jouw gezondheid, waar je blij van wordt en wat je graag anders zou willen. Het spel geeft je inzicht in je eigen gezondheid en wat je kunt doen om je gezond te voelen en te blijven voelen.

Op de website: <https://debagagedrager.nl/alles-op-tafel-spel/>, is het spel te bekijken en te bestellen. Ook is het mogelijk om workshops aan te vragen.

ProkkelOpPad

'Wat eet je het liefst?', 'Waar word je gelukkig van?' en 'Met wie ben je op het laatst op vakantie geweest?'. Het zijn zomaar drie vragen die je tegen komt komen tijdens ProkkelOpPad. Bij deze leuke activiteit gaat een groep van tien personen – vijf met én vijf zonder verstandelijke beperking - samen door de buurt lopen. Ze doen opdrachten, beantwoorden vragen en leren elkaar beter kennen.

Je kunt ProkkelOpPad het hele jaar doen! Kijk voor meer informatie en om je aan te melden op:

<https://www.prokkel.nl/prokkeloppad/>

Theatervoorstelling 'De Verwanten'

Theatergezelschap Gehring en Ketelaars (G&K) en de LFB (landelijke belangenorganisatie dóór en vóór mensen met een verstandelijke beperking) laten horen, zien en voelen dat mensen met een verstandelijke beperking voor zichzelf kunnen spreken. En dat ze een eigen, unieke stem hebben.

In 'De Verwanten' spelen 4 acteurs, allen werkzaam bij de LFB. Ze nemen ons in deze voorstelling mee in hun wereld.

Anne Gehring en Vera Ketelaars hebben de ervaringen van de acteurs herschreven tot treffende teksten die recht doen aan ieders verhaal.

De verhalen laten zien hoe belangrijk het is niet te snel te oordelen, goed te luisteren, maar vooral er écht te zijn.

'De Verwanten' is nog te zien tot 15 oktober. Kijk voor kaarten en locaties op

<https://gehringenketelaars.nl/de-verwanten/>

Schriftelijke zorgovereenkomst niet meer verplicht

Tekst: Buro Opaal/KansPlus

Zorginstellingen zijn niet meer verplicht om de zorgovereenkomst schriftelijk aan te bieden bij aanvang van de overeenkomst. Het is daardoor ook niet meer nodig dat de overeenkomst door de cliënt of zijn vertegenwoordiger(s) wordt ondertekend. Een instelling kan volstaan met een welkomstbrief. In deze brief wordt bevestigd dat de instelling de afgesproken zorg zal verlenen en verwezen naar de algemene voorwaarden (de kleine lettertjes). Dit scheelt zorgmedewerkers en administratie veel tijd. Instellingen kunnen er ook voor kiezen om de oude situatie te handhaven. Maar wat zijn de rechten van de cliënt?

Binnen de Wet langdurige zorg is een zorginstelling verplicht om zijn algemene voorwaarden aan de cliënt te doen toekomen. Dat moet vóór of bij het sluiten van de mondelinge of schriftelijke overeenkomst. De instelling mag de algemene voorwaarden schriftelijk aanbieden, digitaal of met behulp van een link. De instelling moet de voorwaarden ook begrijpelijk uitleggen. Het is belangrijk goed naar die algemene voorwaarden te kijken. Bijvoorbeeld over wat de instelling van de cliënt verwacht. Of eisen die gesteld worden als de cliënt een kamer bewoont. Helaas biedt de koepel van instellingen in de gehandicaptenzorg nog steeds *eenzijdige* algemene voorwaarden als model aan. In de ouderenzorg en in de geestelijke gezondheidszorg is wel sprake van *tweezijdige* voorwaarden. Dus van voorwaarden die de instemming hebben van de landelijke cliëntenorganisaties en zorgaanbieders, samen met de Consumentenbond, en die goedgekeurd zijn door de Sociaal Economische Raad (SER).

Afspraken over de zorgovereenkomst met de instelling:

- de belangrijkste zorgafspraken tussen cliënt en zorginstelling moeten worden vastgelegd in een overeenkomst of in een welkomstbrief (die afspraken worden uitgewerkt in een zorg- of ondersteuningsplan)
- alle afspraken mogen worden ingezien door cliënt en zijn vertegenwoordiger(s) en moeten indien gewenst op papier worden verstrekt.
- een zorginstelling mag pas besluiten om het ondertekenen niet meer te verplichten, als de Centrale Cliëntenraad (CCR) hiermee akkoord is. De Raad van Bestuur moet de CCR tijdig en beargumenteerd schriftelijk om instemming vragen, omdat er sprake is van een wijziging van een regeling voor cliënten.

Zorgplan

Sommige zorginstellingen besluiten om ook zorgplannen niet meer te laten ondertekenen. Het argument hiervoor is vaak dat het zorgplan multidisciplinair (dus met cliënt, vertegenwoordiger(s), artsen) wordt opgesteld. Bij het gezamenlijk opstellen is bij wijze van spreken de instemming al geborgd.

De zorgkantoren eisen al vanaf 2018 niet meer dat er een handtekening moet staan onder het zorgplan van de cliënt of vertegenwoordiger. Wel moet de instelling aantoonbaar kunnen laten zien dat het zorgplan met de cliënt/vertegenwoordiger is besproken bij aanvang van de zorg en bij de evaluatie van het plan. Ook bij dit onderwerp moet over het afschaffen van de handtekening instemming worden gegeven door de Centrale Cliëntenraad.

Belangrijk blijft dat de organisatie regelmatig met u bespreekt of de afspraken nog kloppen. U moet het zorgplan altijd kunnen lezen en kunnen voorstellen om het plan aan te passen.

Zie ook de actuele

[Handreiking Ondersteuningsplannen](#).

Deze handreiking maakt deel uit van het Kwaliteitskompas Gehandicaptenzorg en is van belang voor beleidsmedewerkers én voor cliënten en verwanten. Op kansplus.nl staan ook twee compacte handreikingen. Klik [hier](#) voor informatie over het maken van een ondersteuningsplan. En [hier](#) vindt u informatie over het bespreken van het zorgplan.

PGB

De nieuwe regels gelden niet voor mensen die hun zorg regelen met een Persoonsgebonden Budget (PGB). Voor het PGB worden de standaard zorgovereenkomsten van de Sociale Verzekering Bank (SVB) gebruikt.

Aandachtspunten

- Deze maatregel is tot stand gekomen zonder inspraak van cliëntenorganisaties. Het is nu mogelijk dat de zorginstelling enkel een welkomstbrief en algemene voorwaarden mailt. Er is geen rekening gehouden met cliënten die mail niet kunnen lezen of met cliënten zonder mailadres.

- Het instemmen 'op andere wijze' kan juridisch worden uitgelegd als 'zwijgen is toestaan'. Er wordt dus van cliënt of vertegenwoordiger(s) verwacht dat de toegezonden algemene voorwaarden worden gelezen en begrepen. En dat men in actie komt bij vragen hierover.
- Als u erom vraagt, moet u het zorgplan op papier krijgen. Zo kunt u het zorgplan thuis doornemen en naar aanleiding daarvan veranderingen voorstellen in een volgend gesprek. Als u het niet eens bent met iets kunt u een aantekening laten maken in het zorgplan of een klacht indienen conform de klachtenregeling van uw instelling.

Column van de vertrouwenspersoon

Fiets gestolen!

Tekst en foto: Marijke Mahieu

Ken je dat? Je komt buiten en je fiets is weg. Je denkt: "Hoe kan dat nou, ik had 'm toch op slot gezet?" En dan voel je, gelukkig, je fietssleutel in je zak. Je kijkt rond, "Had ik 'm ergens anders neergezet?" Verbaasd, verbijsterd dringt het tot je door dat hij weg is. Wat nu, hoe moet ik naar huis, werk of school? Aangifte doen, wat houdt

dat in en heeft het zin? De vraag is of ik daarmee mijn fiets terugkrijg. En dan heb ik het nog niet over hoe boos ik ben op degene die zomaar MIJN fiets meeneemt.

Te voet thuisgekomen doe je jouw verhaal, tegen iedereen die het maar wil horen want het zit je hoog. "Wat mij nou toch is overkomen, je gelooft het niet!" "Dan volgen de reacties. "Had je hem op slot gezet?" "Je moet 'm ook met een extra ketting ergens aan vast zetten." "Aangifte doen heeft geen zin, ze doen er toch niets aan!" "Je weet toch dat er daar veel fietsen gestolen worden!"

En dan gaat het hier alleen nog maar over een fiets, wel mijn fiets en ik weet het 20 jaar later nog precies. Wat gebeurt er dan met je als je grensoverschrijdend gedrag meemaakt? Voor je het door hebt, voel je al dat er iets niet lekker zit. Je vraagt je af welke signalen je hebt afgegeven of wat je verkeerd doet. Heb je hebt soms gelachen om verkeerde grappen, kun je jouw grens alsnog aangeven?

Als je jezelf al zoveel kwalijk neemt en je afvraagt hoe je dit had kunnen voorkomen dan vraag je je zeker af hoe de buitenwereld reageert op jouw verhaal. Je denkt dat de kans dat je verwijten krijgt groot is. Of het nu je uiterlijk is, je spontaniteit of dat je eerder een grens had moeten trekken. Er is altijd commentaar. Iedereen vindt er wel iets van, jouw familie, collega's, vrienden en vage kennissen en op social media, ze hebben allemaal wel iets te zeggen. Zelfs elke talkshow op TV heeft het erover. Iets wat privé was wordt dan iets waar iedereen zijn ongezoeten mening over geeft. Dit kan je tegenhouden om je verhaal te doen, te melden of zelfs aangifte te doen. Bang voor lastige vragen en de mening van anderen.

Gelukkig zijn er ook mensen die wel begrip tonen en gewoon goed reageren op wat jou is overkomen. Daar heb je iets aan en die steun kun je goed gebruiken. Want door te praten over wat je dwars zit, help je jezelf en voorkom je ellende bij anderen.

Organisaties en instanties moeten ervoor zorgen dat medewerkers en cliënten zich veilig voelen. En dat er maatregelen en protocollen zijn in het geval er sprake is van grensoverschrijdend gedrag. Hiervoor wordt een vertrouwenspersoon aangesteld. Iemand die niets te maken heeft met de betreffende organisatie. Marijke Mahieu is de vertrouwenspersoon bij KansPlus.

Achter de schermen

Tekst: Dickie van de Kaa, foto: KansPlus

Het is volop zomer op het moment van schrijven. En het regent de laatste dagen veel. Fijn voor de natuur en het grondwater, maar voor de vakantiegangers in eigen land wel jammer.

Gevallen kabinet

Er is veel gebeurd in de laatste weken. Het kabinet is gevallen, premier Rutte verlaat de politiek en verschillende partijen zijn op zoek naar een nieuwe lijsttrekker. We krijgen daardoor een campagne en op 22 november verkiezingen.

We blijven ons inzetten voor bijvoorbeeld de Toekomstagenda Gehandicaptenzorg, net als het ministerie van VWS. Deze beweging moet doorgaan. Wet en regelgeving kan echter controversieel verklaard worden en beslissingen hierover moeten wachten op een nieuw kabinet.

Manifest Bescherm de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking

Onlangs mochten we met onze collega-organisaties Sien, EMB Nederland, Helpende handen, Dit Koningskind en 2Cu het manifest 'Bescherm de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking' aanbieden aan minister Helder. In een werkbezoek in het najaar gaan we verder met minister Helder in gesprek. Hoewel zij nu demissionair minister is heeft dit onderwerp haar warme belangstelling.

Vereenvoudiging stappenplan Wet zorg en dwang

Ook spraken we met haar over de wet zorg en dwang en de vereenvoudiging van het stappenplan. Een plan dat nu verder gezamenlijk met andere partijen uitgewerkt moet worden. Wij zetten ons volledig in om het cliënten-

en naasten perspectief te bewaken. De wet is bedoeld om dwang in de zorg te verminderen en de positie van cliënten te versterken. Dit moet ook de doelstelling blijven.

In september organiseerden we weer vijf digitale bijeenkomsten over de Wet zorg en dwang. Meer informatie vindt u op onze website.

Bestuurlijk akkoord Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland (VGN)

Vorig jaar zomer is er een bestuurlijk akkoord afgesloten tussen ZN en VGN. Helaas waren wij als cliëntenorganisaties niet betrokken. Een jaar lang hebben we geprobeerd het cliëntenperspectief in te brengen. In juni bleek echter dat ons perspectief onvoldoende geborgd kon worden in dit akkoord. Daardoor zien wij ons genoodzaakt, net als onze collega-clieutenorganisaties en Ieder(in), niet langer een bijdrage te leveren aan de acties vanuit het akkoord. Wel blijven we onze bijdrage leveren aan de Toekomstagenda.

Algemene Leden Vergadering

In juni was de voorjaars algemene leden vergadering. Het thema was de Wet zorg en dwang (Wzd) en de cliëntvertrouwenspersoon Wzd. Het was een levendige bijeenkomst waarin we ook een spel gespeeld hebben. Zowel cliënten als vertegenwoordigers kunnen een beroep doen op de cliëntvertrouwenspersoon Wzd. In de middag werden alle formele stukken van de vereniging, zoals het jaarverslag 2022 en de financiën, besproken. Duidelijk is dat we een moeilijke periode tegemoet gaan.

Vice voorzitter José Laheij stond stil bij het overlijden van Pouwel van de Siepkamp, onze voormalig voorzitter en senior beleidsmedewerker. En Conny Kooymans vroeg een minuut stilte om Pouwel te herdenken. We missen hem. En ook 'het veld' buiten onze organisatie mist hem, zijn inspiratie en bevlogenheid.

SamenSterkdag

Op vrijdag 3 november is in Zwolle onze jaarlijkse SamenSterkdag met een mooi programma. U bent van harte welkom! Kijk voor actuele informatie op <https://samensterkdag.nl/>

Ik wens u een zonnige en kleurrijke herfst.

Colofon

PlusPunt is een uitgave van KansPlus, Belangennetwerk verstandelijk gehandicapten. PlusPunt verschijnt vier keer per jaar.

Oplage

4.500

ISSN

2212-2621

Tarieven 2023

Lidmaatschap KansPlus: € 39,50
Familielidmaatschap: € 49,50
Gezinslidmaatschap: € 5,00
(alleen voor bestaande leden)
Abonnement PlusPunt: € 27,50

Mededelingen over het beëindigen van het lidmaatschap dienen schriftelijk aan het Landelijk Bureau te worden doorgegeven voor 1 oktober. Voor losse abonnementen geldt een opzegtermijn van drie maanden.

Foto voorpagina

Michael
foto: Jacqueline

Redactie

Sandra Overbeek (Buro Opaal), Marion Thielemans en Dickie van de Kaa

Redactieadres

KansPlus, Postbus 408, 3990 GE Houten
(030) 236 37 44, pluspunt@kansplus.nl,
www.kansplus.nl

PlusPunt digitaal ontvangen?

Meld u aan via pluspunt@kansplus.nl

Vormgeving en drukwerk

MEO

Deadline kopij

Kopij voor nummer 73 dient uiterlijk 23 oktober 2023 binnen te zijn bij de redactie.

Met een extra gift helpt u mee

KansPlus komt op voor mensen met een verstandelijke beperking en hun netwerk. Op verschillende manieren zetten we ons in voor het bevorderen van een goede kwaliteit van leven voor mensen met een verstandelijke beperking.

Wij zijn sterk in:

Belangenbehartiging. Zowel landelijk als lokaal in de richting van de politiek, zorgaanbieders en andere beleidsbepalende organen en organisaties. Dienstverlening. Ondersteuning en advisering van individuele leden via het Kennis- en adviescentrum en ondersteuning van cliëntenraden en familieverenigingen via VraagRaak. Ontmoeting. Recreatieve activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking, ledenvergaderingen en themabijeenkomsten.

Help mee en doneer!

Bent u geen lid maar wilt u ons toch financieel steunen? Word dan donateur. Met uw donatie, eenmalig of structureel, helpt u mee aan een waardevol leven voor mensen met een verstandelijke beperking en hun naasten. Kijk op <https://www.kansplus.nl/over-kansplus/donateur-worden/>

Wilt u liever zelf een gift overmaken? Dat kan! Op rekeningnummer: NL49RABO0159 376769, ten name van: KansPlus. Onder vermelding van: Donatie aan KansPlus.

KansPlus is een Algemeen Nut Beogende Instelling: ANBI.

Dit betekent dat u een gift op uw aangifte Inkomstenbelasting als aftrekpost kunt opvoeren.

Als u het werk van KansPlus in de toekomst wilt steunen, kunt u KansPlus opnemen in uw testament. Er zijn o.a. twee mogelijkheden:

- u laat KansPlus een vaststaand bedrag na (een legaat)
- u benoemt KansPlus als erfgenaam voor een deel van de erfenis.

Alle bedragen - kleine en grotere - zijn welkom.

Wilt u de mogelijkheden bespreken? Neem dan contact op met Dickie van de Kaa, directeur van KansPlus via 030-2363744.

